

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

ELŐTERJESZTÉSEK FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Beszámoló a Jász Múzeum 2023. évi szakmai tevékenységéről
Az előterjesztő megnevezése:	Gulyás András Zoltán, a Jász Múzeum igazgatója
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2024. március 13.
Mellékletek száma:	1 db
Mellékletek megnevezése:	Beszámoló
Feladatot jelent:	-
Véleményező bizottság:	Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2024. február 29.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	Dr. Mága Anita
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/349-13/2024.
Előkészítésben résztvevők:	Gulyás András Zoltán

a Jász Múzeum Igazgatója

***Beszámoló
a Jász Múzeum 2023. évi szakmai tevékenységéről***

Tisztelt Képviselő-testület!

Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének szervezeti és működési szabályzatáról szóló 7/2013. (II. 14.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 21. § (1) bekezdése szerint a Képviselő-testület éves munkatervben rögzíti feladatait és célkitűzéseit.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. évi munkaterve jóváhagyásáról szóló 329/2023. (XII. 13.) határozatával döntött arról, hogy a 2024. március 13-i rendes ülésének tervezett napirendjei között szerepeljen a Jász Múzeum 2023. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámoló megtárgyalása is.

Fentieknek eleget téve a beszámoló határidőre elkészült.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 50. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a fenntartó meghatározza és jóváhagyja a muzeális intézmény éves és középtávú feladatait, így különösen stratégiai tervét, munkatervét és beszámolóját, fejlesztési és beruházási feladatait.

Kérem, szíveskedjenek az alábbi határozati javaslatot – egyszerű többséggel – elfogadni.

***Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2024. (III. 13.) határozata***

a Jász Múzeum 2023. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete – a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 50. § (2) bekezdés a) pontja alapján – a Jász Múzeum igazgatójának a Jász Múzeum 2023. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámolóját – a jelen határozat melléklete szerinti tartalommal – elfogadja.

Erről értesülnek:

1. Jász Múzeum – Jászberény,
2. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal – Szolnok,
3. Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság valamennyi tagja,
4. Képviselő-testület valamennyi tagja,
5. Irattár.

Jászberény, 2024. február 29.

***Gulyás András Zoltán s.k.
igazgató***

Jász Múzeum
szakmai beszámolója
a 2023-as évről

Jászberény

2024

A Jász Múzeum szakmai beszámolója a 2023-es évről

A Jász Múzeum a vírushelyzet ellenére 2023-ban eredményesen zárta le működésének 149. évét. A nagyobb létszámot vonzó rendezvényeinket (Múltidéző történelmi játszótér, Múzeumok Éjszakája) és a nyertes pályázatunk programjait továbbra is meg tudtuk rendezni.

I. Gazdálkodás

A Jász Múzeum 2023. évi gazdálkodása a hagyományoknak megfelelően négy pilléren nyugodott: *állami támogatás, fenntartói támogatás, saját bevétel és pályázati támogatás.*

év	állami támogatás	fenntartói támogatás	saját bevétel	költségvetés összesen
2023	22.900.000	37.710.000	2.000.000	62.610.000.

A múzeum a 2023-ban végzett régészeti megfigyelések és feltáró munka révén a beruházóktól, illetve a megrendelőktől különböző nagyságú bevételekhez jutott, amely összegek mintegy átfutó tételként szerepeltek a régészeti alszámlánkon, mivel rövid idő alatt – a beruházókkal és feltárást végző cégekkel kötött szerződés értelmében – a nevezett összegből kifizetésre kerültek a feltárandó terület geodéziai felmérésének költségei, a régészeti föld- és szakmunkák, valamint az előkerült régészeti leletek tisztításának, restaurálásának és nyilvántartásának költségei. A kifizetések után a befolyt összegekből általában mintegy 10–15 % marad a múzeum saját használatára. A régészeti számlánkon átfutó összeg 119.741.998.-Ft. volt.

A részünkre fennmaradó összeget a régészeti feltárásokhoz szükséges eszközök, a műtárgyak elhelyezésére szolgáló tárolórendszerek beszerzésére, kisebb épület felújítási munkálatokra, működési költségekre, valamint a múzeumi szolgálati gépkocsi fenntartására használtuk fel.

III. Raktározás

A Városháza udvarán álló **Múzeumi Látványtárban** elhelyezett kiállítások és gyűjteményi anyag jelentős látogatói létszámot vonz az intézménybe.

A földszinten működő Tóth János oktató terem helyet ad a múzeumpedagógiai és kézműves foglalkozásoknak, a múzeumban működő civil szervezetek programjainak és a kisebb múzeumi rendezvényeknek.

2023-ban folytattuk a **Szent Imre herceg úti gyűjteményi raktárunk** berendezését. Továbbra is arra törekedünk, hogy a múzeum – különböző helyeken tárolt – gyűjteményi egységeit egy helyen egyesítsük. Ez a munka rendkívül aprólékos, mivel a műtárgyakat letisztítjuk, leltározzuk, revíziózzuk, becsomagoljuk, szállítjuk és szakszerűen elhelyezzük. Ugyancsak folytattuk a **Szelei úti tanyai raktár** felszabadítását is, de a nagyméretű mezőgazdasági gépek, bútorok végleges átszállítása továbbra is csak akkor lehetséges, ha felépül egy könnyűszerkezetű raktárépület.

IV. Humán erőforrás

A Jász Múzeum 2023-ban 9 főállású munkatárssal, 3 megbízási szerződéssel rendelkező munkatárssal, 45 múzeumi önkéntessel, 25 közösségi régésszel végezte munkáját:

Az év folyamán, szeptember 29-től megváltozott a múzeumigazgató személye, a volt múzeumigazgató nyugdíjba vonult, helyette egy fő régész-néprajzos diplomával rendelkező munkatársat vettünk fel. A régészeti feladatok ellátására, a múzeumi informatikai rendszer kiépítésére és a rendszergazdai feladatok ellátására 3 fő munkatársat vettünk fel az év végén megbízási szerződéssel.

1 fő régész, múzeumigazgató

1 fő régész muzeológus

1 fő történész muzeológus

1 fő néprajzos muzeológus

1 fő kulturális szervező

1 fő titkárnő

1 fő adminisztrátor

2 fő közönségkapcsolati munkatárs (teremőr, takarító) állandó státusszal.

2 fő régésztechnikus

1 fő rendszergazda munkatárs megbízási szerződéssel.

A szakalkalmazottak tudományos minősítései

1 fő régész múzeumigazgató – doktorandusz hallgató

A régész múzeumigazgató doktorandusz képzésben vesz részt Budapesten a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen.

A Jász Múzeum jelenlegi humán erőforrásának létszáma megfelelő, de a jövőben nagy szükségünk lenne egy főállású múzeumpedagógus/művészettörténész és két fő főállású (nyugdíjas) teremőr alkalmazására.

Múzeumi önkéntesek

A Jász Múzeum 15 éve alakította ki önkéntesi hálózatát, amely példaértékűen működik. Az önkéntes közösség tagjai elsősorban a hétvégi ügyeletek ellátásában, a közösségi régészeti munkában, valamint a rendezvények előkészítésében és lebonyolításában vesznek részt.

A múzeumi önkéntesek komoly segítséget nyújtanak a Szent Imre herceg úti gyűjteményi raktárunk berendezésénél (tárgyak be- és kicsomagolása, letisztítása, helyre pakolása).

A közösségi régész-csoport pedig a régészeti feltárások során nyújtott hathatós segítséget.

V. Gyűjteményi munka

Múzeumunk műtárgyállománya 2023-ben is elsősorban a régészeti feladatellátás és a terepi kutatómunkák révén gyarapodott.

Főgyűjtemények

	gyűjtemény	gyarapodás 2023-ban	teljes állomány (db)
1.	Helytörténeti gyűjtemény (egyház történeti, helytörténet, zenetörténet, képzőművészet, térkép-plakát)		8.299
2.	Néprajzi gyűjtemény		10.610
3.	Régészeti gyűjtemény	2.541	40.292
4.	Numizmatikai gyűjtemény	1.425	7.424
5.	Képzőművészeti gyűjtemény		184
6.	Iparművészeti gyűjtemény		64
7.	Természettudományi gyűjtemény		44.100
	Főgyűjtemények összesen:	4.183	110.973

Segédgyűjtemények

	gyűjtemény	gyarapodás	teljes állomány
1.	Történeti Dokumentációs Tár		18.258
2.	Adattár		1.614
3.	Könyvtár		14.902
4.	Periodika		25.923
5.	Diatár		4.582
6.	Archív fotótár		1.189
7.	Hagyományos fotótár		17.341
8.	Digitális fotótár		34.248
	Segédgyűjtemények összesen		118.057

Fő- és segédgyűjtemények összesen: 229.030 db

Digitalizálás

A múzeumi munkában évek óta fontos szerepet játszik a gyűjteményi anyag digitalizálása, adatbázisok létrehozása. Intézményünk is – a rendelkezésére álló technikai és humán erőforrással – évek óta folyamatosan végzi a digitalizálást. Több adatbázisunk a múzeum honlapján is elérhető és használható.

2023-ben a digitalizálási munkák is folytatódtak a történeti dokumentumtár, a történeti képtár és a numizmatikai gyűjtemény anyagainak digitalizálásával.

A Jász Múzeum kutatószolgálat

A Jász Múzeum kutatószolgálatát (könyvtár, adattár, történeti dokumentációs tár, anyakönyvek) 2023-ban 10 fő 33 alkalommal vette igénybe.

A kutatók valamilyen helytörténeti téma kutatása és családfakutatás céljából keresték fel múzeumunkat és használták adatbázisát.

VI. Állagvédelem, restaurálás

A múzeumi szabályzat előírásainak megfelelően a 2023-ban a múzeumba került valamennyi tárgyat a nyilvántartásba vétel előtt (leltározás) a munkatársak gondosan letisztították.

VII. Tudományos tevékenység

A Jász Múzeum szakmai feladatainak sorában egyik legfontosabb tevékenység a tudományos kutató és feldolgozó munka, amelynek eredményei az állandó és időszakos kiállítások, konferenciák, előadások, könyvek, tanulmányok formájában jut el a nagyközönséghez.

A múzeum valamennyi szakalkalmazott (régész, történész, néprajzos) munkatársa rendelkezik saját kutatási témával, amely témában gyűjtenek, tudományos és ismeretterjesztő előadásokat tartanak, valamint publikálnak.

A Jász Múzeum állandó kiállításai (Élet a jászok földjén, A Lehel kürtje, A szabadságharc gyermek hősei, A jászok kaukázusi és iráni rokonai) mellett nagy érdeklődésre tartanak számot az időszakos kiállítások.

Időszaki kiállítások

1.) Jászsági művészek Thália szekerén

2022. szeptember 29-től 2024. szeptember 29-ig

A kiállítás a vidéki múzeumok számára kiírt Magyar Génius program nyertes pályázata révén került megvalósításra.

A kiállítás futamideje 24 hónap.

A Jász Múzeum látogatottsága

2023-ban összesen 7.276 fő látogatta meg a múzeumot. Ebből 1.724 fő fizető látogató volt (ebből 402 fő teljes árú, 1322 fő kedvezményes belépővel). Az ingyenes látogatók száma 5.552 fő volt.

Kiadványok

1. Jászsági művészek Thália szekerén

Jászberény 2023. (Magyar Génusz pályázat keretén belül)

(A Jász Múzeumért Alapítvánnyal közösen)

1. Vasutak a Jászságban

Jászberény, 2023

2. Redemptio – A jász és kun települések honismereti lapja

XXIX. évf. 6 lapszám

Jászberény, 2023

Konferencia, emlékünnepe

) szeptember 29. (péntek)

Déryné emlékünnepe a Jász Múzeumban

Rendezők: Jász Múzeum

Városvédő és Szépítő Egyesület

Jászkerület Nonprofit Kft.

3.) október 12

Kutatók és hagyományőrök köszöntése a Városháza dísztermében

(Baráth Károly 80 éves, Bolla János emeritus jászkapitány 80 éves,

Győri Jánosné Szentpéteri Julianna 90 éves, Sass István 70 éves)

Tudományos kutatómunka

név	konferencia előadások	ismeretterjesztő előadások	szerkesztések	tanulmányok	kisközlemények
Gulyás András	6	5	-	-	-
Kókai Magdolna	-	3	--	3	-
Hortiné dr. Bathó Edit	5	16	8	4	4
Forgó Bence	1	1	--	--	9

Régészeti munka

	időpont	Feltárás típusa	település	Régészeti feltárás helye
1.	2022 augusztus 15- 2023. május 5.	Megelőző feltárás	Fegyvernek	Kétárok-dűlő
2.	augusztus 22 – 30	Szakfelügyelet melletti bontómunka	Jásztelek	Túlat-dűlő
3.	szeptember 4 – 15	Tervásatás	Jánoshida	Márkuspart
4.	november 22 -	Szakfelügyelet melletti bontómunka	Jáskisér	Vaskapu dűlő II.
5.	január 13. – február 1.	Szakfelügyelet	Jászfényszaru	Gyékényes IV.
6	február 8 – 13	Szakfelügyelet	Jászfényszaru	Béke tsz. II.
7	április 26	Szakfelügyelet	Jászberény	külterület. nincs lelőhely
8	július 18 – 20	Szakfelügyelet	Jásztelek	Túlat-dűlő
9	július 26 – augusztus 23	Szakfelügyelet	Alattyán és Jászsós-szentgyörgy	Külterület. Csíkos-Kutyina
10	július 20 – augusztus 5	Szakfelügyelet	Jászberény	Réz utca
11	október 10	Szakfelügyelet	Jászberény	Szentkúti templom
12	október 1	Szakfelügyelet	Jászberény	Hűtőgépgyár II.

Egyéb terepi munkák

A Jász Múzeum a Községi Régészeti Csoporttal (Jáskakasok) a következő lelőhelyeken végzett községi régészeti tevékenységet:

- Jászágó – Ágó-patak part
- Jászágó – Középkori Ágó
- Jászapáti határa
- Jászberény – Négyszállás
- Jászberény – Portelek
- Jászberény – Hajta
- Jászberény északi határa
- Jászboldogháza - Szentjakabpuszta
- Jászfényszaru – Barátok tava
- Jászfényszaru – Boldogi határ
- Jászfényszaru – Tamasok hídja
- Jászfényszaru – Csonthalmi tanyák
- Jászfelsős-szentgyörgy – Pusztakerekudvar
- Jászdózsa nyugati határa.
- Jászdózsa - Kápolnahalom
- Jászdózsa – Kis Árok
- Jászfákóhalma – Béke tsz II.
- Jászdózsa – Négyszállás.

- Jászdózsa – Jászapáti határ
- Jászkiség, Kürt
- Jászkisér – Rassang
- Jászkisér – Ladányi-határ
- Jászszentandrás

Együttműködés kirajzott jász településekkel

A Jász Múzeum 1995 óta tart fenn kapcsolatot a kirajzott jász településekkel (Jászkarajenő, Jászszentlászló, Kiskundorozsma, Kiskunfélegyháza, Kiskunmajsa, Kocsér, Kunszentmárton, Lajosmizse, Pilisjászfalu, Újireg).

A kapcsolattartás a következőkben nyilvánul meg: segítségnyújtás kutatásokhoz, hagyományőrző rendezvényekhez, kiállítások készítése, előadások tartása, civil közösségek támogatása (Lajosmizsei Jász Hímzőkör, Jászszentlászlói Hímzőkör, Kiskundorozsmai Hímzőkör), egymás rendezvényeinek látogatása.

VIII. Közművelődési tevékenység

1. **150 éves a Hatvan-Jászberény-Szolnok vasútvonal jubileumi ünnepség a jászberényi vasútállomáson**

Március 11.

2. **X. Jászsági Pálinkamustra** a Jász Múzeum udvarán (A Jászsági Pálinka Lovagrenddel közös rendezés.)

Április 14-15.

3. **XXII. Múltidéző történelmi játszóház**

Megidézett kor: Az 1848-49-es szabadságharc és kora A Jász Múzeumért Alapítvánnyal és a Jászkerület Nonprofit Kft-vel közösen.

Május 18.

4. **Múzeumok-galériák Jászberényben éjjel-nappal (Múzeumok Éjszakája)** A Hamza Múzeummal és a Szikra Galériával közösen.

Június 24.

Múzeumi Esték és Zenés Múzeumi Esték c. sorozat

1. **Két jászberényi színész a magyar színészet hőskorából: Déryné Széppataki Róza és Kőszeghy Alajos** címmel Bathó Edit előadása

Június 8.

2. **Pethes Imre, a „szürkekéj fejedelme”** címmel Kókai Magdolna előadása

Július 6.

3. **Küry Klára, a Népszínház koronázatlan királynője** címmel Kóródi Anikó előadása

Augusztus 3.

4. **Jászsági Cigányzenekar koncertje**

Augusztus 17.

5. **Haydn Baryton Trio koncertje a Jász Múzeum kertjében**

Augusztus 30.

6. **A *Redemptio* c, honismereti lap 30 éves jubileumi ünnepsége a Jász Múzeumban**
Szeptember 7.

7. **Déryné Vegyeskar koncertje a Jász Múzeumban.**

Október 26.

8. **Jónás Géza cimbalomművész koncertje**

Október 20.

9. **Döbröntey-David Szilvia – Gulyás András Zoltán – Dr. Samu Levente – Dr. Spekker Olga – Prof. Dr. Vida Tivadar: Római orvosi sír előadás**
december 7.

10. **Jász Banda adventi koncertje**

December 16.

Könyvbemutató

1. **Baán Tibor – Varga Sinai Gizella: Tör és Liliom** című könyvének bemutatója
Július 19.

2. **Id. Bathó László: Álomutazás a természetben** című könyvének bemutatója
Szeptember 6.

3. május 6.

Közreműködés a Jászkun Redemptio ünnepségén a Déryné Művelődési központban

1.) **Közreműködés a XXVII. Jász Világtalálkozó rendezvényének lebonyolításában,**
Jászdózsán (június 30 – július 2.)

Civil közösségek a Jász Múzeumban

2023-ben a Jász Múzeumban működő civil szervezetek:

- 1.) Városvédő és Szépítő Egyesület
- 2.) Jász Múzeumért Alapítvány
- 3.) Jászsági Hagyományörző Egylet

- 4.) Nagy Imre Társaság Jászberényi Csoportja
- 5.) Jászkapitányok Tanácsa
- 6.) Jászberényi Települési Értéktár Bizottság
- 7.) Jászsági Pálinka Lovagrend Egyesület
- 8.) Fegyveres Szervek Nyugdíjas Köre
- 9.) Jász Hímzőkör

IX. Múzeumpedagógia

Múzeumunk ugyan nem rendelkezik múzeumpedagógus munkatárssal, ennek ellenére minden évben több programot ajánlunk az általános iskoláskorú gyermekek számára. A legközkedveltebb gyermekprogramunk a **Múltidéző történelmi játszóház**, amelyet több mint húsz év óta rendezünk meg a Múzeumok Világnapján. Ez a rendezvényünk minden alkalommal mintegy félszáz gyermeket vonz a múzeumba. A játszóház témája az iskolai tananyagra épül, illetve azt egészíti ki helytörténeti, néprajzi vonatkozású ismeretekkel. A játszóházban résztvevő gyerekek játszva tanulnak, és mellette önfeledten szórakoznak.

Ugyancsak nagyon közkedvelt programok a muzeológusok által tartott **tematikus foglalkozások** is, amelyek egy-egy történelmi vagy néprajzi témát dolgoznak fel látványos, tárgyakkal illusztrált módon.

2022-ben indítottuk be általános iskolás gyermekek számára a **Jász Hímzőkört**, amelyen a résztvevők a szaktanár vezetésével megismerkednek a jász hímzés történetével, jellegzetességeivel és technikai rejtelmeivel.

X. Külföldi kapcsolatok

A Jász Múzeum évek óta tudományos és kulturális kapcsolatot ápol a német testvérvárosunk, Vechta Zeughaus Múzeumával, valamint Vlagyikavkaz város (Oszétia, Oroszország) kulturális közösségeivel.

XI. A Jász Múzeum együttműködési kapcsolatai

Múzeumunk rendszeres kapcsolatot tart fenn országos, megyei szakmai szervezetekkel, intézményekkel, helyi és jászsági oktatási és közművelődési intézményekkel, művészeti és hagyományörző közösségekkel.

- Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület (Budapest)
- MAMUTT (Budapest)
- Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége (Kecskemét)
- Jászok Egyesülete (Budapest)
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Egyesület (Szolnok)
- Város- és Faluvédők Országos Szövetsége (Budapest)
- Muharay Elemér Népművészeti Szövetség (Budapest)
- Jászsági Önkormányzatok Szövetsége (Jászapáti)
- Jászkun Kapitányok Tanácsa
- Jászberény Város Önkormányzata
- Jászkerület Nonprofit Kft.
- Szikra Galéria

- Hamza Múzeum és Jász Galéria
- Palotásy János Zeneiskola
- Városvédő és Szépítő Egyesület
- Jászság Népi Együttes
- Viganó Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Jásztánc Alapítvány (Jászapáti)
- Jászsági Népművészeti Egyesület (Jászberény)

Múzeumunk közös kutatási programot folytat több felsőoktatási intézménnyel:

- Eötvös Loránd Tudományegyetem Régészeti Intézete
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Intézete

Múzeumunk együttműködik több közgyűjteményi intézettel kutatási munkákban és régészeti feladatainak ellátásában.

- Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Régészeti Intézete
- Damjanich János Múzeum

Összegzés

A múzeumunk 2023-ban is eredményesen végezte rendkívül szerteágazó munkáját. Biztosította a Jászságban, és a Damjanich János Múzeumnak besegítve a megyében régészeti szolgáltatási feladatait. Az előkerült új régészeti leletek emelték a Jász Múzeum és Jászberény, valamint a Jászság országos és nemzetközi hírnevét.

Köszönhető volt ez a fenntartó által nyújtott stabil költségvetésnek, a pályázatok által biztosított támogatásnak, valamint a munkatársak és a múzeumi önkéntesek lelkes és elkötelezett munkájának.

Jászberény, 2024. február 28.

Gulyás András Zoltán
múzeumigazgató